

Extern salderen met veehouderijen

Het verleasen van stikstofruimte

Voorgenomen besluiten om extern salderen met veehouderijen en het verleasen van stikstofruimte mogelijk te maken

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Algemeen

Extern salderen en verleasen

Waar gaat het om?

- Bij 'extern salderen' nemen bedrijven tot maximaal 70% van de stikstofemissie over van andere bedrijven die (deels) stoppen, 30% komt ten goede aan de natuur.
- Wanneer een agrariër of ondernemer stikstofruimte in zijn vergunning over heeft, kan hij deze in zijn geheel of een deel hiervan op tijdelijke basis beschikbaar stellen aan een andere ondernemer. Dit heet 'verleasen'
- Het gaat hier om stikstofruimte die over is binnen de gerealiseerde capaciteit
- Extern salderen is mogelijk als bedrijven een natuurvergunning en stikstofruimte nodig hebben
- Dat is het geval als zij niet zelf de voor die vergunning noodzakelijke stikstofruimte kunnen creëren, door zelf emissie reducerende maatregelen te treffen, ofwel intern te salderen
- Provincies en Rijk maken extern salderen met veehouderijen en verleasen mogelijk door regels op te stellen en te zorgen voor een geordend proces

Hoe werkt extern salderen en verleasen?

- Bedrijven die willen stoppen of stikstofruimte over hebben (saldogevers) en bedrijven die stikstofruimte nodig hebben (saldo-ontvangers) maken afspraken en leggen die vast in een contract
- De saldo-ontvanger doet een vergunningaanvraag bij het bevoegd gezag en toont met het afgesloten contract aan dat de stikstofuitstoot die hij zal veroorzaken bij de saldogever wordt stopgezet.
- Provincies werken hier aan mee vanuit hun taak om de natuur te beschermen (depositiedaling) en tegelijkertijd perspectief te bieden voor bedrijven die willen ontwikkelen

Voorkomen van ongewenste effecten extern salderen en verleasen

Extern salderen en verleasen kunnen ongewenste effecten hebben:

- Leegstand / verloedering van achterblijvende bedrijfsgebouwen
- Prijsopdrijving en speculatie

Mogelijke oplossingsrichtingen daarvoor zijn :

- Sloop of herbestemming van achterblijvende bedrijfsgebouwen stimuleren
- Extern salderen voor één jaar open stellen en op basis van een evaluatie besluiten over al dan niet voortzetten
- Verleasen na één jaar evalueren
- Elke maand 'Hand aan de kraan': aanvragen op maandbasis onderling delen en bespreken, na 6 maanden een tussenbalans opmaken, ingrijpen als ongewenste effecten zich grootschalig voordoen

Planning

- Vergunningen voor extern salderen zijn al mogelijk, behalve voor extern salderen met veehouderijen met productierechten.
- Provincies hebben in afstemming met het Rijk een voorgenomen besluit opgesteld voor extern salderen (en verleasen)
- Provincies organiseren informatiebijeenkomsten met stakeholders over dit voorgenomen besluit
- Mede op basis van de uitkomsten van deze bijeenkomsten nemen de provincies een definitief besluit over de ingangsdatum
- Hierna houden de provincies elke maand de 'hand aan de kraan', en grijpen zo nodig in.
- Na een half jaar is er een tussenbalans en na één jaar evalueren de provincies het proces en de regels.

Issue uitwisseling stikstof tussen sectoren

Geen onderscheid tussen NH₃ en NO_x; uitwisseling van stikstof tussen verschillende sectoren wordt mogelijk.

Motivatie: onderscheid is nooit gemaakt, daarover bestaat geen jurisprudentie en het kent serieuze nadelen:

- Complexiteit en uitvoeringslasten. Alle sectoren stoten meer of minder zowel NH₃ als NO_x uit. Deze stoffen onderscheiden naar sectoren vraagt een andere modellering in AERIUS en brengt een complexe registratie met zich mee met relatief hoge uitvoeringslasten.
- Het onderscheid is juridisch kwetsbaar. Op grond van de Awb mag een bevoegdheid niet worden gebruikt voor andere doelen dan waarvoor de bevoegdheid is verleend. De Wnb bevoegdheid dient natuurbescherming en het onmogelijk maken van uitwisseling van stikstof tussen sectoren dient geen natuurbeschermingsdoel.
- Milieu-inhoudelijke en ecologische motieven doen hier niet aan af: eventuele verschillen in schadelijkheid voor mens en natuur zijn niet eenvoudig, evident en eenduidig te beantwoorden en zijn daarom geen aanleiding om NH₃ en NO_x te onderscheiden.

Andere ontwikkelingen

- **Beweiden:** afgestemde provinciale uitvoeringsafspraken om dit in lijn met het advies van de Commissie Remkes zonder vergunning toe te staan.
- **Aankoopregeling:** regeling voor het door de provincies aankopen van bedrijven die vrijwillig willen stoppen. Bij voorkeur tegelijk in werking met het openstellen van extern salderen met veehouderijen.
- **Legalisatie meldingen:** afhankelijk van bronmaatregelen die hiervoor ruimte bieden.

Uitwerking

Huidige provinciale beleidsregels

“Gedeputeerde Staten verlenen tot vaststelling van de landelijke wetgeving betreffende het extern salderen met dier- en fosfaatrechten geen definitieve natuurvergunning op basis van extern salderen met een bedrijf dat op 4 oktober 2019 beschikte over dier- of fosfaatrechten.”

Achtergrond van deze bepaling in de provinciale beleidsregels:

- Anticiperen op landelijke wetgeving in de maak, die het innemen van dier- en fosfaatrechten bij extern salderen tussen private partijen mogelijk maakt.
- Om te voorkomen dat ondernemers vooruitlopend op het extern salderen hun rechten verkopen, zal hierbij worden uitgegaan van het aantal dier- en/of fosfaatrechten dat op 4 oktober 2019 op naam van de saldogever stond.
- De landelijke wetgeving zou op 1 februari in werking treden, maar dit is niet gebeurd (en zal ook niet meer gebeuren).
- GS hebben wel aanvragen met extern salderen in behandeling genomen (en doen dat nog steeds), maar hebben geen definitieve vergunningen verleend (en doen dat nog steeds niet gelet op de huidige van kracht zijnde beleidsregels).

Voorgenomen besluit extern salderen

- **De beperkende bepaling uit de beleidsregels schrappen:** dan wordt een aanvraag gebruik maken van extern salderen met een bedrijf dat op 4 oktober 2019 beschikte over dier- of fosfaatrechten mogelijk.
- **Hand aan de kraan beleid:**
 - Openstelling voor één jaar, na één jaar evalueren en op basis daarvan besluiten over (aangepaste) voortzetting of stopzetting.
 - Aanvragen op maandbasis onderling delen en bespreken met alle bevoegd gezagen en de uitvoering zo nodig bijsturen.
- **Beheersmaatregelen onderzoeken om ongewenste effecten te ondervangen.**

Voorgenomen beheersmaatregelen

Voorkomen van leegstand / verloedering van achterblijvende bedrijfsgebouwen

Voorgenomen beheersmaatregel:

Stimuleren dat saldo ontvangers ook verantwoordelijkheid nemen voor sloop of herbestemming van achterblijvende bedrijfsgebouwen

Voorgenomen beheersmaatregelen

Voorkomen van prijsopdrijving en speculatie

Voorgenomen beheersmaatregelen:

- Openstelling voor één jaar met onzekerheid over de periode daarna ontmoedigt speculanten en voorkomt prijsopdrijving.
- Verzoek provincies aan rijk om te starten met het mogelijk maken van een voorkeursrecht voor provincies (eerste recht van aankoop). Dit vereist een nieuwe wettelijke regeling. ■

Voorgenomen besluit verleasen

Saldogevers kunnen stikstofruimte verleasen aan saldo-ontvangers die tijdelijk (bijv. in de aanlegfase) stikstofruimte nodig hebben voor hun activiteit.

De regels die gelden voor extern salderen zijn min of meer gelijk:

- Bedrijven die stikstofrechten over hebben kunnen enkel feitelijk gerealiseerde capaciteit (of een deel daarvan) verleasen.
- Bedrijven die stikstofrechten over hebben moeten de te verleasen activiteit/capaciteit aantoonbaar buiten gebruik stellen tijdens de leaseperiode.
- Bedrijven die stikstofrechten ontvangen moeten voor hun activiteit met geleaste stikstofruimte een natuurvergunning aanvragen; ook de toestemming van het bedrijf dat geeft wordt (tijdelijk) aangepast.

Voorgenomen besluit verleasen

Aanvullend

- Saldogevers en saldo-ontvangers sluiten een leasecontract dat de saldo-ontvanger bij de aanvraag om een natuurvergunning moet overleggen.
- In het leasecontract dient te zijn vastgelegd dat de saldogever zijn te verleasen activiteit/capaciteit tijdens de leaseperiode aantoonbaar buiten gebruik stelt (dit biedt naast de publiekrechtelijke ook een privaatrechtelijke borging).
- Een start- en beëindigingsmelding markeren de start en het einde van de leaseperiode.

Evaluatie verleasen

- Net als voor extern salderen geldt dat de verleasingsregeling na één jaar geëvalueerd wordt en dat na 6 maanden de balans opgemaakt wordt
- Op basis daarvan wordt besloten om de regeling (al dan niet gewijzigd) voort te zetten of te stoppen voor nieuwe leaseconstructies

Meer informatie

[Bij12.nl](https://www.bij12.nl)

[Aanpakstikstof.nl](https://www.aanpakstikstof.nl)

Of

Neem contact op met: [Helpdesk stikstof](#)

